

In mijn boek wil ik stilstaan bij een opmerkelijk woord van Paulus: dat hij blij is dat hij ter wille van de christenen in Kolosse lijdt, en 'zo in zijn lichaam/vlees mag aanvullen wat er nog aan de verdrukkingen van Christus ontbreekt' (Kol. 1:24).

Deze woorden van Paulus roepen nogal wat vragen op. Hoe kun je nou blij zijn met wat je moet lijden? Dat druist toch in tegen alles wat gezond is? Lijden wil niemand, toch? Je kunt het lijden wel aanvaarden, je kunt het zelfs omarmen, maar om nou blij te zijn met het lijden dat je treft Dan ben je een soort maso-christen. Bovendien: hoe zou je nou kunnen aanvullen aan wat er ontbreekt aan Christus' lijden? Was het lijden van Jezus dan niet genoeg? Dat offer op Golgotha was toch voor eens en altijd?

Een paar gedachten:

1. Paulus is **blij** dat zijn lijden ergens aan bijdraagt. Petrus zegt ook: *"Geliefde broeders en zusters, wees niet verbaasd over de vuurproef die u ondergaat; er overkomt u niets uitzonderlijks. Hoe meer u deel hebt aan Christus' lijden, des te meer moet u **zich verheugen** - hetzelfde Griekse woordje: **chairoo** - , en des te uitbundiger zal uw vreugde zijn wanneer zijn luister geopenbaard wordt. Als u gehoond wordt omdat u de naam van Christus draagt, prijs u dan gelukkig, want dat betekent dat de Geest van God in al zijn luister op u rust."* (1 Petr. 4:12-14)

Bij Petrus heeft het met spot en hoon te maken, met tegenstand, vervolging.

2. Paulus schrijft hier vanuit een heftige emotie, ga daar maar van uit. Hij raakt hier een teer punt, vooral omdat hij weet dat dit de gemeente van Kolosse verdriet zal doen. Paulus zit in de gevangenis (4:3,18). Waarschijnlijk in Efeze. En daar heeft de gemeente last van. Wat zouden ze graag Paulus eens ontmoeten (4:7-9). Want Paulus was nog nooit in Kolosse geweest (2:1). En is daar uiteindelijk ook nooit aan toegekomen. De gemeente in Kolosse is gesticht door Epafras. Maar Paulus zit gevangen, en wat zouden we hem graag een keer in hun midden welkom heten. Mede daarom die woorden van Paulus: 'ik ben blij dat ik voor jullie mag lijden'. Voor jullie. Jullie worden daar beter van. Dan zegt Paulus dat om die gemeente in Kolosse gerust te stellen.

3. *"Ik ben blij dat ik nu voor u lijd ..."*

Dat woordje 'lijden' (**pathema** of **pathemata**) kan in het NT van alles betekenen:

- doodslijden, het lijden dat je ondergaat als je sterft. Daarom zeggen we wel dat als iemand sterft dat ie 'uit zijn lijden verlost' is;
- het lijden van Christus, eerst op weg naar het kruis, de bespottung, de eenzaamheid. Daarna áán het kruis, de kruisdood. (1 Petr. 1:11, 5:1);
- het lijden van volgelingen van Jezus, lijden in de navolging van Christus, verdrukking, vervolging (2 Kor. 1:5-7, Fil. 3:10, 1 Petr. 4:13);
- het lijden van de tijd waarin we leven. De gebrokenheid van het bestaan. Het feit dat je ziek kunt worden. Dat je aftakelt. Dat ongeluk ook jou kan treffen. Of een natuurramp. Het lijden van de huidige tijd. Maar dat lijden weegt niet op tegen de heerlijkheid die ons geopenbaard zal worden (Rom. 8:18)

4. Dat lijden van Paulus komt de gemeente van Kolosse op een of andere manier ten goede. Blijkbaar kan het lijden van een christen ten goede komen aan een deel van de kerk waarmee je niet direct in contact staat. Ook een deel van de wereldkerk. Is dat niet actueel als we denken aan vervolgd christenen vandaag?

Sommigen onder ons bidden met regelmatig voor vervolgd christenen. Dat zijn broeders en zusters die je niet kent. Die je ook nooit zult ontmoeten. Tenzij je de Open Doors-dag in de Jaarbeurs in Utrecht bezoekt, elk jaar in november. Dan krijgt die vervolging een gezicht. Maar als ik gewoon die gebedskalender van Open Doors volg, dan voel ik daar weinig bij.

Of als je brieven voor Amnesty International schrijft of via Amnesty mailtjes stuurt voor mensen die je nooit tegen het lijf zult lopen. Met wie je dus ook geen emotionele band zult krijgen.

Omgekeerd kan er vanuit de vervolgd kerk ook een band met ons hier in het westen zijn.

Er zijn vervolgd christenen die voor ons bidden. Hoe hebben we dat niet nodig? Zitten wij niet ontzettend gevangen in de macht van geld en goed, de macht van Mammon?

5. Dan komt dat opvallende zinnetje.... Paulus is blij *“dat hij in zijn lichaam mag aanvullen wat er nog aan Christus’ lijden ontbreekt, ten behoeve van zijn lichaam, de kerk.”*

- *‘aan wat er aan Christus’ lijden ontbreekt’...*

Het lijden van Christus. Letterlijk staat er: de **verdrukkingen** van Christus (**thlipsis**).

Dé verdrukkingen. Met lidwoord. Blijkbaar weten ze in Kolosse precies wat Paulus hier bedoelt.

Zijn gevangenschap, dat in ieder geval. Want dat woordje ‘verdrukking’ heeft heel vaak met vijandschap te maken.

Vijandig behandeld worden. Bespot worden. In de marge gedrukt worden. Uitgekotst door je omgeving.

‘Jullie zullen het in de wereld zwaar te verduren krijgen, maar houd moed: Ik heb de wereld overwonnen.’ (Joh. 16:33)

Dé verdrukkingen van **Christus**.

Jammer dat de *Bijbel in Gewone Taal* hier de verkeerde afslag kiest. Want je kunt hier twee kanten op.

1e. Het gaat hier om wat Jezus in zijn aardse leven heeft moeten lijden. Ook aan het kruis. In deze lijn vertaalt de BGT: *“Christus heeft veel moeten lijden, maar het lijden is nog niet voorbij.”* Dan moet Paulus daar nog wat op aanvullen.

2^e. Het gaat hier om het lichaám van Christus, de gemeente, de Kerk. Want zo legt Paulus dat uit in het vervolg van vers 24: mijn lijden is *ten behoeve van zijn lichaam, de kerk*. En zo weet Paulus dat al vanaf het moment dat hij tot bekering kwam, toen hij op weg was naar Damascus en daar stil gezet werd, toen er stem uit de hemel kwam: *“Saul, Saul, waarom vervolgt je Mij?”* - *“Wie bent U, Heer”* - *“Ik ben Jezus, die jij vervolgt.”* Want Saulus, als je christenen vervolgt, dan vervolgt je Mij. Christus = het lichaam van Christus.

Je ziet dat ook op andere plaatsen in de brieven van Paulus: dat Paulus ‘Christus’ schrijft, maar het lichaam van Christus bedoelt. *“Is Christus dan verdeeld”*, vraagt hij aan de verscheurde gemeente van Korinte (1 Kor. 1:13, zie ook 12:12). Denk ook aan dat andere beeld dat Paulus vaak gebruikt: dat Christus het Hoofd is van zijn lichaam, de Kerk. We hebben het dan over de verhoogde Christus, Christus aan de rechterhand van de Vader.

Aan dat lijden **‘ontbreekt’** er blijkbaar iets. En Paulus mag daar iets op aanvullen. Plaatsvervangend vervullen.

Aanvullen. Er ontbreekt nog iets aan het lijden van Christus, het lijden van de Kerk. Alsof de maat nog niet vol is.

Dat doet me denken aan Openbaring 6(:9-11). Daar krijgen we zomaar een blik in de hemel. En zien we de

martelaren, zij die gedood zijn omdat ze bij Jezus horen, geliquideerd omwille van het evangelie.

“Hoe lang nog?” roepen die martelaren. *“Wanneer gaat U ons bloed wreken?”* Het is daar in de hemel nog niet helemaal rustig in hun ziel, er is nog behoefte aan genoegdoening...

Dan komt het antwoord. Ze krijgen witte kleren. En er wordt gezegd dat ze nog een tijd geduld moeten hebben: *“tot het getal vol is van medechristenen die net als jullie gedood moeten worden”*. Er moet blijkbaar een bepaalde maat vol zijn. Een maat van martelaren. Pas dan kan Jezus terugkomen. Zoals Paulus in zijn brief aan de gemeente in Rome schrijft dat het eerst het ‘volle getal’ van de christenen uit de volkeren - de heidenen - tot geloof moet komen, en pas dan komt er een opwekking onder zijn eigen volk Israël (Rom. 11:25). De maat moet vol zijn (zie ook Gen. 15:16). Ook de maat van het lijden. En Paulus draagt daar zijn steentje aan bij.

Dat doet hij ‘in zijn lichaam’. Letterlijk staat er: **‘in zijn vlees’**. Best mogelijk dat Paulus ook aan bepaalde ziektes denkt. Aan zijn oogkwaal, daar schrijft hij over in zijn brief aan de Galaten. Of een andere lichamelijke kwaal (Gal. 4:13-15, 6:11,17). Of zijn ‘doorn in het vlees’, in zijn tweede brief aan de Korintiërs, ook al zullen we nooit precies weten wat hij daarmee bedoelt (2 Kor. 12:7-10).

Nu de toepassing. Een paar lijnen:

1. Ons lijden kan dus zin hebben. Dat kan het lichaam van Christus ten goede komen. Al is het maar omdat onze God daar een specialist in is: Hij kan het kwade laten meewerken ten goede (Rom. 8:28). Niet alleen voor onszelf, maar ook voor anderen.

In zijn tweede brief aan de gemeente in Korinte zegt Paulus dat als volgt:

“We dragen in ons bestaan altijd het sterven van Jezus met ons mee,

opdat ook het leven van Jezus in ons bestaan zichtbaar wordt.

Wij levenden worden altijd omwille van Jezus aan de dood prijsgegeven, opdat in ons sterfelijke bestaan ook het leven van Jezus zichtbaar wordt.

Zo is in ons de dood werkzaam, en in u het leven.” (2 Kor. 4:9-10)

2. Dat lijden hoort bij de navolging van Jezus. Zo Heer, zo knecht. Je kunt daar niet onderuit, tenminste als je de naam ‘christen’ wil dragen.

3. Als we hiermee iets toevoegen aan de 'verdrukkingen van Christus', aan het lijden van Christus (NBV), dan mogen we weten dat de verhoogde Heer Jezus Christus daarin met ons mee lijdt. En ons steunt in ons lijden. Ons daarin draagt. Met kruis en al.
4. We mogen ook weten dat we niets kúnnen toevoegen aan het verzóenend lijden van de aardse Jezus, aan zijn kruisdood. Dat offer was genoeg voor de hele wereld, eens en voor altijd.
5. Zijn we dan blij met dit lijden, 'blij dat ik lijd'? Nee, want als je nog eens goed doorleest in de brief aan de gemeente in Kolosse, dan zie je dat het toch iets subtieler ligt, ook voor Paulus.
"Denk aan mijn boeien", zegt hij helemaal op het eind (4:18). Denk aan mijn gevangenschap. Ik heb jullie gebed en jullie ondersteuning hard nodig. Want het is echt geen pretje hier in de gevangenis.
Dus je kunt wel blij zijn bij het lijden, en dat je daarmee iets bijdraagt aan het lichaam van Christus, maar over het lijden zelf kun je nooit blij zijn. Lijden doet pijn.